

In Tegentijd

Nummer 2

November 2010

2-Maandelijks

Uitgave van het Brussels Brecht Eisler Koor

Volle vaart!

Erica Bal

Het eerste kwartaal van ons koorjaar – het valt namelijk samen met een schooljaar – is pas halverwege en toch hebben we al heel wat meegemaakt. Er was het prettige koorweekend in Gors–Opleeuw, blijkbaar de bakermat van penningmeester Toon. We zongen voor café de Walvis tijdens het Festival Kanal en heel wat toehoorders neurieden ontroerd *Le temps des Cerises* mee of luisterden geïnteresseerd naar de boodschap van Paul Claes' nieuwe Internationale. Kameraden, de oude dromen zijn waarlijk niet dood. Ook *Voix sur Meuse* verliep bijzonder hartelijk en zelfs vlakaf vurig. De mensen willen nog meer van dat soort.

En dat zullen ze krijgen, want het project *Vive la Sociale!* over arbeidersliederen tussen 1850 en 1950 krijgt gestalte. Het Omroekoor Hasselt hapt enthousiast toe. De mensen met wie we er over spreken vinden het een boeiende productie. Vital borrelt al van de bizarrerieën en zotternieën die hem te binnenschieten alleen al bij de gedachte aan Ensor, Victor Horta en de klassenstrijd. Onderhandelingen zijn aan de gang met twee componisten–arrangeurs, Chris Carlier die we kennen van *Vergeeten Straat*, en Hanne Deneire die aanbevolen wordt door niemand minder dan vroeger dirigent Jan Rispens.

Is er soms een heemkundige in de zaal?

Hoewel het nu al vast staat dat historische liederen en teksten alleen aan bod komen als hun boodschap ook vandaag nog relevant is, moet ons project

gepaard gaan met heel wat opzoekingswerk. Een deel ervan werd al verricht door de werkgroep, maar in de zin van Brecht en de potentiële sponsors moet ook duiding en randinformatie worden gegeven, liefst in de vorm van een stevige programmabrochure. Momenteel is het koesteren van het erfgoed in. Daarom de vraag naar inbreng van historici of andere denkers binnen het koor die zo'n reflectie wel zien zitten. Lichtpunten zijn daarbij het lied en de arbeidersbeweging, de sociaal–politieke context, het oude Volkshuis van Brussel. Een meevaller is wel dat 2011 het Hortajaar wordt (Horta is de architect van het Volkshuis). Een uitgebreid beeldmateriaal lonkt al bij het Sint–Lukasinstituut.

Is er soms een Congolees in de zaal?

Het is wat stil rond de herdenking van de 50ste verjaardag van de moord op Lumumba. Ons koor diepte een muziekstuk van Paul Dessau voor koor en orkest op, maar of we ook de kans krijgen het in januari 2011 te zingen, is nog niet bekend.

Is er een deserteur in de zaal?

Ineens schiet het project rond de Grote Oorlog in gang. Verkenningsgesprekken met Vrede zijn gepland. Binnen het koor wordt eraan gedacht te focussen op ongehoorzaamheid en desertie, maar nog andere pistes liggen open die ook al te berde kwamen tijdens ons koorweekeinde in Mezen.

Handen in mekaar, kameraden! Val die reusachtige hooiberg aan en wees niet bang teveel hooi op je vork te nemen.

Koorgeritsel

Collectief Palestijnse Solidariteit (CPS) gesignaleerd in Mechelen!

De CheckPointSingers (CPS) zijn alweer actief geweest. Na gewaardeerde passages op tal van plaatsen in Brussel en ruime omgeving (Hasselt) zijn ze nu neergestreken in Mechelen.

De plaatselijke wereldwinkel had voor de jaarlijkse barbecue die aan medewerkers en familie aangeboden wordt, voor een extraatje gezorgd: een infomoment over Palestina.

Onder een lekker nazomerzonnetje baadden we letterlijk in een huiselijke sfeer in de tuin bij één van de Mechelse wereldwinkeliers. De sfeer was gemoedelijk en ontspannen en we konden rekenen op een aandachtig en bij wijlen kritisch publiek. Na afloop kregen we vele lofbetuigingen toegesmeten. Er wordt nu nog over gesproken als je de WWinkel binnenstapt!

Oorspronkelijk gingen we met een klein groepje (de Mechelse CPS-ers met versterking) een beperkt programma verzorgen, maar dat was buiten de waard gerekend. Het verhaal verspreidde zich als een lopend vuurtje in koormiddens en al gauw werd dit groepje aangedikt. Zo konden we uiteindelijk een hele performance verzorgen met een 10-tal enthousiaste koorleden. Zowel "Palestijnen" als andere BBEK-ers waren present. Ja die Palestinakriebels kruipen waar ze niet gaan kunnen. En wat brengt de toekomst voor CPS?

Er zijn al ver gevorderde plannen voor een nieuwe reis in de lente 2011, met versterkingen uit Hasselt en Luik.

En er is "Belgium to Gaza". Een initiatief om tegen einde dit jaar een Belgische Freedom Flotilla onder zeil te brengen. Er is wel nog een pak geld nodig en daarvoor worden de komende weken en maanden allerlei benefietacties georganiseerd. Ook met muziekoptredens ... heb je'em?

(<http://belgiumtogaza.com>)

Bar(s)t België?

Tijdens het FestivalCanal mochten wij zingen aan De Walvis.

De Walvis: da's aan het eindpunt van de Vlaamse Steenweg en pal op de grens van Brussel-stad. Aan het kanaal dat Charleroi met Antwerpen verbindt via B-H-V. Kan het symbolischer?

Was dat even schrikken toen we op de afgesproken plek toekwamen: even vreesden we dat Bartje zijn slag had thuis gehaald. Op de brug die Brussel verbindt met zijn hinterland (nu Molenbeek, maar volgens historici oeroude Vlaamsche landbouwgrond) stond een heuse CheckPointCharlie opgesteld. Een kunstperformance als voorbode voor wat ons te wachten staat als Bartje zijn zin krijgt? Voor alle zekerheid hebben we hem als geroutineerde checkpointsingers extra van katoen gegeven toen we het Nieuwe Solidariteitslied ten gehore brachten. Blijkbaar heeft het geholpen want volgens sommige, niet bevestigde, geruchten was Charlie enkele dagen later alweer opgedoekt en stond Bartje in frituur 't Draakske zijn cholesterolpeil bij te tanken. Gelukkig maar.

Stilaan zich een oudvoelend man

Met zo'n 30 die-hard Boonfans waren we die woensdagavond in het Goudblommeke. Elvis Peeters zou er de gedichten van Boon brengen. In de folder lezen we: "Maar wie heeft ooit gedichten van Louis Paul Boon gehoord? Wie wist dat onze bijna-nobelprijswinnaar poëzie heeft geschreven? Elvis Peeters! Hij wist en weet het." En Tegentijd wist het al jaren terug natuurlijk, want Boons gedichten

stonden al jaren geleden in dit blad, toen we met Vergeten Straat bezig waren. Het werd een onvergetelijke avond. Elvis was in vorm en mengde gedichten van Boon met eigen werk. En hoorden we daar de stem van de Louis zelf niet ook af en toe ('Wie was er vroeger ne communist? Den Boon. Wie werd er later ne socialist? Den Boon. Maar wie bleef altijd nen viezen tist? Den Boon, den Boon, den Boon?') Koen Van Roy bespeelde er visbokalen, sopraansax en ander ongerief bij. En hoewel Elvis enkele BBEK-zangers in de zaal spotte, waagde hij zich met rauwe stem toch aan enkele melodielijnen op tekst van Boon. Tot slot hier nog het mooie "stilaan een zich oudvoelend man" van Boon (waar Elvis nog een eigen stukje aanbreide):

*zo zal ik dan worden
stilaan een zich oudvoelend man
een bloem een gedicht op de lippen
en verder wat knutselend nog
aan luchtvervuiling en zo*

*zo zal ik dan worden
een propere oude man
als ons hondje dat niets mocht
in huis doen en zo doof
was geworden als een pot en zo*

*zo zal ik dan worden
met wat schorre stem verhalen
aan mijn kleinzoon over vroeger
de revolutie die we toen wilden
de sovjetrepubliek vlaanderen en zo*

*zo zal ik dan worden
en vragen naar mijn bril
en zoeken naar mijn stok
om op te steunen en zo*

We gaan in deze Tegentijd van start met een nieuwe rubriek. Deze rubriek zal de artikels groeperen rond de nieuwe productie. Om zeker te volgen dus.

Koorproductie: Vive la sociale

Vive La sociale is de naam van onze nieuwe koorproductie. De naam 'kaapten' we van Ensor's beroemde schilderij.

Ensorlezing in het Goudblommeke

Kris Vanhoeck

Ik haal eruit wat me bijgebleven is en wat me relevant lijkt voor ons project: Ensor en Brussel en "vive la sociale". Xavier Tricot is spreker van de avond en zelf een "kleurrijke figuur" die heel goed in een Ensorschilderij zou passen.

Eerst over Ensor en Brussel. Ensors vader was een kosmopolitische Brit die in Brussel geboren is. Hij bleef letterlijk aan een Oostends vismeisje plakken en zou zich dat later beklagd hebben. Hij heeft zich dan uit frustratie doodgedronken. Ensor zat tussen twee werelden: het eerder mondaine van vader dat hij in Brussel ging opzoeken, en het volkse van moeder waaraan hij in Oostende trouw bleef. In Brussel kwam hij in het kunstenaarssalon van de familie Rousseau terecht, een rijke linksliberale familie waar kunstenaars en anarchisten kind aan huis waren.

Ensor interesseerde zich voor die nieuwe revolutionaire bewegingen, zonder zich volgens de spreker op één beweging vast te leggen. De verandering, de kritiek op het establishment, het geloof in het volk, en de verontwaardiging over onrecht, dat interesseerde hem. Zoals de spreker

Ensor schetste past hij wel bij de teneur van het liedje “wat zouden we zonder het werkvolk zijn”, linksliberalen die respect vragen voor het werkvolk. Zo tekende Ensor al heel jong een reeks Types Ostendais, volksmensen die hij met sympathie voorstelde. Hij wilde met een art social een acte moderne stellen. Zoiets ongeveer heb ik eruit opgemaakt.

Daarnaast had de spreker het ook over de Intrede van Christus in Brussel. Voor hem is dat schilderij de Guernica van de 19-e eeuw en hij zou er een hele avondlezing aan kunnen wijden. Ensor schilderde het in 1889 of niet toevallig 100 jaar na de Commune van Parijs. Hij schildert Brussel als een Nieuw-Jeruzalem, een oud concept uit de schilderkunst. Het nieuwe, de nieuwe revolutie die hij voor ogen ziet, is de revolutie van de fanfares en het volksamusement. Daarom situeert hij de intrede op vastenavond. Ensor zelf is Christus, omdat ook hij wil arriveren, aanvaard wil worden in de kunstkringen. Hij heeft het schilderij altijd bij zich gehouden in zijn atelier. Iedereen die hem daar bezocht, kon het bewonderen. Pas na zijn dood is het verkocht.

Nieuw-Jeruzalem staat voor een droom, een utopie. En voor Ensor is dat dus het bonte, het chaotische, het volkse. Vive la Sociale mag niet gelezen worden als “leve het socialisme” (alhoewel het niet toevallig op een rood doek geschilderd is en er ook een spandoek “Vive Anseele et Jésus” te zien is). Het is een oproep tot harmonie tussen arm en rijk (in het engels vertaald als “long live welfare”): met een masker op of als skelet is iedereen gelijk. Masker en skelet zijn elkaars tegengestelde, maar ze doen ook hetzelfde: het gelaat verbergen.

P.S. Achteraf vind ik op internet dat de spreker een interpretatie gegeven heeft die niet door iedereen gedeeld wordt. Het zou bijvoorbeeld ook een fantasie-oefening kunnen zijn over wat er gebeurt, indien Jezus nu zou terugkeren op aarde. De politiek zou er een mediacircus van maken en de burgemeester van Brussel (op het doek te zien) zou

proberen om alles te recupereren.

Elsschot en Ernst Busch

Kris Vanhoeck

In de radio-uitzending "Zot van Elsschot" van 24/10 op Klara, vernamen we dat Willem Elsschot en Ernst Busch elkaar persoonlijk gekend hebben. Busch vluchtte in 1933 naar Nederland en trok dan via Antwerpen en Moskou in 1936 naar Spanje. Na de Spaanse Burgeroorlog kwam hij terug naar Antwerpen waar hij geregeld verbleef tot het begin van de oorlog.

In die tijd moet Willem Elsschot hem gekend hebben en werd hij een groot bewonderaar van Busch. Hij kon vele liederen meezingen. Er is nog een detail bekend, namelijk dat zijn burens hem als “sale boche” aangaven, omdat ze dachten dat hij Duitse propagandaliederen zong. Elsschot mocht beschikken, toen bleek dat het partizanenliederen waren ... Voor de fans: een mooie DDR-documentaire over Ernst Busch kun je zien op de vpro-website. Hij zingt er onder andere het lied “Der Revoluzzer” van Erich Mühsam (muziek Béla Reinich) waarin de sociaal-democratie er flink van langs krijgt (ze doen niet meer dan lampen oppoetsen). Zou goed passen in onze productie ...

<http://tinyurl.com/vprobusch>

Repertoire

Salem Jubran

Kris Vanhoeck

We proberen al een paar repetities twee liederen uit de liedcyclus “The Singer of Wind and Rain” onder de knie te krijgen. De auteur van de teksten is de

Palestijnse dichter Salem Jubran. Wij hadden er in ieder geval nog nooit van gehoord en dus ging Kris op zoek naar achtergrondinformatie. Salem Jubran is co-director van het Joods-Arabisch Center for Peace in Givat Haviva. Hij is de dichter van de twee liederen uit de cyclus *The Singer of Wind and Rain* die Gregory Youtz componeerde. Onderstaande tekst over het Joods-Arabisch samenleven in Israël schreef hij in 1995. Is hij achterhaald?

"Ik ben geboren in een dorp in het uiterste noorden van ons land. In het Arabisch wordt het Mukhal Ad genoemd, in het Hebreeuws Peki'im. In dit dorp wonen drie Arabische gemeenschappen (Drusisch, moslim en christen) naast een joodse gemeenschap. Elke gemeenschap respecteert het geloof, de heilige plaatsen en het heilige boek van de andere gemeenschappen. Religie was het enige wat ons onderscheidde van elkaar. In het dagelijks leven kon je niet uitmaken wie joods was, wie moslim, wie christen en wie Druse. In goede en slechte tijden vormden de vier gemeenschappen van Peki'im één familie . . .

Als Joden en Arabieren eeuwenlang in alle rust en met wederzijds respect in Peki'im kunnen samenwonen, is er geen reden waarom in de wereld van vandaag een model van co-existentie en samenwerking tussen de Joodse en Arabische Israëli's niet mogelijk zou zijn . . .

Tot voor kort konden de Arabieren in Israël geen deel

uitmaken van een Israëlische consensus, want we konden het niet eens zijn met de officiële Israëlische houding ten aanzien van de Palestijnen of van de Arabische wereld. Tegelijkertijd konden de meeste Israëlische Arabieren ook geen deel uitmaken van de officiële Arabische consensus. Zelfs als de vernietiging van Israël realistisch gesproken mogelijk zou zijn, is het een anti-humanistische doelstelling. Maar we wisten ook dat het niet realistisch was. Zo leefden de Arabieren in Israël in een zeer trieste situatie : ze voelden zich geen deel van de Israëlische publieke opinie, noch van de Israëlische samenleving, en ze konden ook geen deel van de Arabische wereld zijn. We leden als Israëliërs, wanneer de Palestijnen aanvallen uitvoerden. En we leden als Palestijnen, telkens als Israël aanviel . . .

De vraag die blijft hoe Arabische burgers van Israël het evenwicht moeten vinden tussen onze Palestijnse en onze Israëlische identiteit? Het Israëlisch burgerschap is niet alleen een identiteitskaart of een paspoort, het is een manier van leven. Culturele, economische, ideologische en sociale invloeden maken de Arabieren in Israël tot een nieuwe realiteit in het Midden-Oosten. We zijn echte Arabieren en we zijn echte Israëli's. Het is belangrijk om op te merken dat Arabieren in Israël steeds vaker verwijzen naar de staat Israël als "onze staat".

(. . .) Mijn hoop voor Israël is dat de politieke, intellectuele en religieuze leiders van de Arabische minderheid en de Joodse meerderheid samen op zoek gaan naar een formule die alle Israëlische burgers het diepe gevoel geeft dat deze maatschappij "van hen" is. Democratie en gelijkwaardigheid zijn niet onvereenigbaar met het Joodse karakter van de staat. Ik geloof dat het mogelijk is om jodendom en democratie, jodendom en gelijkwaardigheid en Palestijns Arabisme en democratie allemaal te verzoenen . . .

In Israël is de meerderheid van de Arabieren bi-cultureel. Hebreeuws is voor ons geen vreemde taal. De Hebreeuwse literatuur is voor de meeste Arabische intellectuelen geen buitenlandse literatuur. Hebreeuws leeft voor ons. We bestuderen de Hebreeuwse literatuur soms zelfs meer dan de

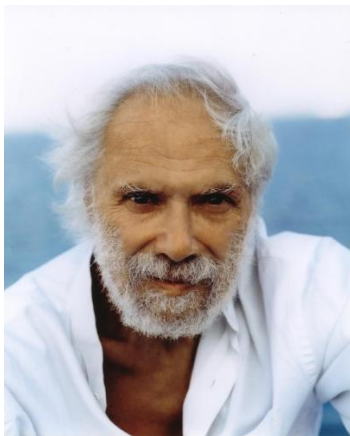
Arabische. Als ik naar Cairo reis en Al-Ahram lees, voel ik dat deze krant vreemd is voor mij. Wanneer ik terugkeer naar de luchthaven van Ben-Gurion, haast ik me om Yediot Ahranot, Ma'ariv en Ha'aretz te kopen om op de hoogte te zijn van wat er gaande is in het land. Ja, we zijn Israëlische burgers en dat willen we blijven. Ik hou van mijn vaderland net als joden van hun vaderland houden. Ik wil dat de Israëlische samenleving een tuin is met bloemen van verschillende kleuren. Dan zal Israël een rijkere, een mooiere en een meer rechtvaardige samenleving zijn. En de Arabieren in Israël zullen blij zijn om in een dergelijke samenleving te leven. "

Jewish-Arab Coexistence in Israel, National Conference Report of The Abraham Fund and the National Jewish Community Relations Advisory Council ©1995

Georges Moustaki

Erica Bal

We zongen vol overtuiging zijn lied over de permanente revolutie in Luik. Maar wie is Georges Moustaki eigenlijk. Kris dook in zijn platenkast en ontdekte op de achterhoes van de LP "Grand Gala" volgende mooie biografische schets van de hand van Ignace Schretlen.

Georges Moustaki zou een afstammeling kunnen zijn van de Griekse dichter Homerus, hij zou kunnen stammen uit de Griekse godenwereld. Het is echter niet nodig ons in de afkomst van Georges Moustaki te verdiepen. Uit zijn gedichten en composities kunnen wij opmaken, dat hij een bijzonder mens, dichter en componist is, die zijn vele talenten niet

heeft gebruikt om hoogdravende poëzie te "scheppen", maar juist dicht bij de mensen is gekomen door over en voor hen te zingen. Joseph Mustacchi werd in 1934 in het Egyptische Alexandrië aan de Middellandse Zee geboren. "In dit bassin speelde ik, toen ik nog een kind was; ik baadde er pootje en ik ademde de zeelucht...."(uit "En Méditerranée"). Waar Oost en West elkaar ontmoetten, groeide Joseph op. Op de markt hoorde hij gezangen van Oosterse koopliden, terwijl hij op school kennis maakte met de Engelse vormelijkheid. Toch werd hij het meest geboeid door de boeken over de Franse cultuur, in de bibliotheek van zijn vader.

Nadat hij als dertienjarige padvinder de hoofdstad van Frankrijk bezocht, liet het beeld van de Seine, van de hoge huizen met daartussen de duizenden cafés hem niet meer los.

Om architectuur in Parijs te gaan studeren, gaven zijn ouders hun negentienjarige zoon Joseph toestemming om te vertrekken. Maar eenmaal in Parijs voelt Joseph meer voor filosofie. Hij is meestal te vinden in de bibliotheek van zijn zwager, de schrijver en uitgever Jean-Pierre Rosnay, waar hij getuige was van gesprekken tussen grote Franse schrijvers en chansonniers als Prévert, Vian en Brassens. De laatste merkte Joseph eens op toen hij op zijn gitaar aan het tokkelen was. "Kom speel eens wat" moedigde Brassens hem aan en daar maakte een verlegen zanger zijn debuut voor een even verlegen meester in het chanson. "Dat is verdomd niet slecht, ik zal je eens voorstellen aan enkele kennissen."

Een jaar na zijn verhuizing naar Parijs trouwt hij en krijgt een dochter. Om voor wat geld te zorgen, werkt hij als bordenwasser, krantenverkoper en correspondent van een Egyptisch dagblad. Af en toe speelt hij enkele liedjes op een terrasje langs de Champs Elysées.

Binnen een intieme kring van vrienden en vriendinnen stijgt hij snel in waardering, maar het grote publiek zou pas voor het eerst de naam "Moustaki" horen vallen, wanneer hij voor Edith Piaf haar wereldsucces "Milord" schrijft.

Na een korte periode van roem verdwijnt hij echter

weer in de vergetelheid. Een aantal moeilijke jaren breekt voor hem aan; hij denkt erover om schilder te worden. Dankzij de Franse zangeres Barbara ziet hij van dit plan af. Zij stimuleert hem om enkele chansons te schrijven voor Serge Reggiani en om vervolgens zelf als zanger te debuten.

Na zijn bijna legendarische debuut in het Bobino-theater, is het zeer kritisch publiek razend enthousiast over de souplesse en de eenvoud van Moustaki.

Enkele maanden later stelt hij zich in zijn wereldberoemd geworden chanson "Le métèque" (De snoeshaan) voor aan het Franse publiek: "Met mijn smoelwerk van een vreemdeling, van een zwervende jood, van een Griekse herder".

Hij vertolkt de gevoelens van de Franse jeugd, wanneer hij zingt over de eenzaamheid in "L'homme au coeur blessé": "Dag na dag glijdt voorbij, terwijl ze het leven in de steek laten. De vier muren van zijn huis beschutten slechts de afwezigheid. Waar zijn de vrienden met hun lach en hun lied gebleven?"

Met enig sarcasme, maar ook met medelijden bezingt hij in "Joseph" een houthakker, die met Marie – een heel eenvoudig meisje – is getrouwd en een kind heeft, dat even onnozel als hijzelf is.

De liefde, de vriendschap, de eenzaamheid en de dood zijn terugkerende thema's in zijn chansons. In "Le facteur" vertelt hij over de dood van een postbode: "Een jongen, die jou mijn vreugde en mijn pijn overbracht is vertrokken; de winter heeft de lente gedood; vanaf nu is alles voor ons voorbij."

Ofschoon Georges Moustaki nooit fel of bijtend is, verraden zijn chansons wel engagement. In zijn "Marche de Sacco et Vanzetti" brengt hij hulde aan de twee anarchisten en strijders voor gelijke rechten, die ten onrechte zijn geëxecuteerd: "Nu rusten jullie, Nicolas en Bart, in het diepste van ons hart. Jullie waren helemaal alleen in de dood, maar door haar zullen jullie overwinnen. In "Les marchands" protesteert hij in stilte tegen de macht van het kapitaal: "De aarde hield veel van haar kinderen en de nacht wiegde haar minnaars; men had elkaar lief.... voordat de kooplieden kwamen".

Toch bezingt Georges Moustaki niet alleen de negatieve kanten van het leven. In "Je suis un autre"

zingt hij: "Ik ben jou, ik ben mezelf, ik ben degene, die op mezelf lijkt en ik lijkt op degene, die samen op pad gaan om iets te doen en om het leven te veranderen, liever dan om te sterven aan een onbevredigde droom". In "Danse" is hij nog positiever: "Dans, zoveel je kunt, dans rond de wereld, zo vrij als een vis in het water, als een vogel in de lucht". Met Braziliaanse musici maakt hij de LP "Déclaration", waarvan op deze plaat twee nummers zijn opgenomen: "Les enfants d'hier": "Wij zijn kinderen van gisteren, die nog niet zijn groot geworden, wij steken nog de tong uit en maken een hoop lawaai" en "Xu xu beleza": "We waren bij elkaar met onze gitaar in de hand: we hebben de hele dag gespeeld; zie hier het resultaat: "Xu xu beleza"....

Georges Moustaki is de zanger, chansonschrijver, die uitersten met elkaar verzoent. Hij telt veel jonge maar evenveel oudere bewonderaars. In zijn muziek heeft hij een synthese gevonden tussen de rust van de Oosterse cultuur en het drukke, jachtige bestaan, dat onze Westerse cultuur kenmerkt. Hij is de schakel tussen de natuur en de geciviliseerde mens, de zwerver tussen hemel en aarde.

BBEK op Voix sur Meuse

Koorleden schrijven

Teresa Mira

Aan gene zijde van de Taag ...

...ligt een wit dorp, Casa Branca, in de provincie Alentejo die tot op de dag van vandaag gekenmerkt wordt door kurkeiken, olijfolie en brood, maar ook door armoede, trots, zang en solidariteit. Veel mensen hebben deze streek verlaten, op zoek naar een betere toekomst. Zo ook mijn vader, maar niet

zonder zijn erfgoed in de vorm van dialect, liederen en kookkunst. Nog klinkt in mijn oren de echo van de oude Arabisch aandoende wiegeliedjes die mijn vader voor ons, kleine kinderen, placht te zingen.

Het toeval wilde dat ik op vierjarige leeftijd met een totaal andere muzikale cultuur in aanraking kwam. Op de Duitse kleuterschool zongen wij kinderliedjes die naar mijn gevoel van een andere planeet leken te komen. Bij de Portugese Gulbenkianstichting mocht ik meezingen in het kinderkoor en heb ik ook muziek geleerd volgens de Orff-methode – Het musiceren als elementaire vorm van expressie werd mij bijgebracht met behulp van instrumenten die mij destijds volkomen vreemd waren (klokkenspel, xylofoon...) Maar de notenleer en pianolessen aan het conservatorium waren daarentegen oervervelend.

Tegen het einde van mijn middelbare schooltijd hoorde ik op zekere dag vertrouwde klanken in de stijl van de mannenkoren uit de Alentejo – Zij luidden het begin van de Anjerrevolutie in. Het lied dat zou uitgroeien tot de hymne van de revolutie was door de geniale componist Zeca Afonso geschreven als eerbetoon aan mijn geboorteprovincie.

Korte tijd later – wederom toevallig – belandde ik voor mijn studie in München waar ik met veel plezier meedeed in het universiteitskoor. Zo heb ik veel

vrienden leren kennen en me ook beter kunnen inburgeren. We hebben heel wat bijzondere concerten georganiseerd waaronder de opvoering van Jephta, van Händel, waaraan ik een speciale herinnering heb.

Na mijn Duitse studietijd ben ik voor een korte periode teruggegaan naar Portugal. Al gauw kreeg ik de kans om in Brussel te gaan werken, een besluit waarover ik niet lang heb hoeven nadenken en waarvan ik nooit spijt heb gehad. Ik vind het alleen jammer dat het zo lang geduurd heeft voordat ik een koor in België kon vinden. In het Brecht-Eislerkoor heb ik warmte, een intellectuele uitdaging en solidariteit gevonden en ik hoop dat ik nog lang in dit geweldige koor zal blijven zingen.

Deze Tegentijd kwam tot stand met de medewerking van de redactie:
Karim, Walter, Erica, Kris, Katlijn, Rose, Teresa
Foto's: Erik, Marguerite, Kris